

“We zien een hele mooie ontwikkeling bij de kinderen”

Leskracht is een vreemde eend in de bijt in onderwijsland: in het contact met scholen zijn ze een bureau voor schoolontwikkeling, ze noemen zich geen uitgeverij, maar hebben wel fysieke leermiddelen en online leeromgevingen voor leerlingen en leerkrachten. Wat maakt de Leskracht-werkwijze uniek? Waarom werkt een school graag met Leskracht? PO Management gaat op bezoek bij basisschool Los Hoes in Haaksbergen.

TEKST **SIMON VAN DER SLUIJS** BEELD **BS LOS HOES, LESKRACHT**

Het is eind augustus, de week voor de schoolstart, en ik ben uitgenodigd om een teamtraining van Leskracht op Los Hoes bij te wonen. Los Hoes, een grote, open, vriendelijk ogende basisschool in Haaksbergen, werkt inmiddels twee jaar met de Leskracht-aanpak. Een goede reden om op onderzoek uit te gaan.

Astrid Timmermans en haar Leskracht-collega's zijn de hele dag aanwezig om, per bouw, het grote team van Los Hoes te begeleiden bij het gebruik van Leskracht Taal & Lezen, de nieuwe module die aansluit bij de wereldoriëntatiethema's van Leskracht. Basisschool Los Hoes werkt al langer met Leskracht voor wereldoriëntatie en noemt Leskracht ook als methodisch partner op haar website.

De Leskracht-werkwijze is breed: van directe instructie tot onderzoekend en generatief leren. Een krachtige mix die leerlingen actief en nieuwsgierig laat leren, strak verbonden is met SLO-leerlijnen en sterk inzet op 'kennis van de wereld'. Ik zie verschillende soorten lesmateriaal en beschrijfbaar projectborden voor onderzoeksvragen en woordspinnen. Zichtbaar in de klas staat de kleurige, verrijdbare bouwkast die onderdeel is van de leeromgeving en waar themamaterialen op te bergen en mooi te presenteren zijn. Met de handleidingen, online omgevingen en de werkbladen is het aanbod voor Los Hoes compleet. Klaar om leerlingen actief te ondersteunen bij het leren!

Astrid is een inspirerend spreker. Ze geeft haar mening en daagt uit om zelf na te denken. Met veel kennis van zaken, interactief en regelmatig teruggrijpend op wetenschappelijke inzichten, neemt ze het schoolteam mee in haar verhaal en de uitleg om de nieuwe module Taal & Lezen in te zetten naast Leskracht Wereldoriëntatie. Ze hamert er herhaaldelijk op dat leren en doorgronden met alle zintuigen gebeurt: luisteren, gesprekken voeren, lezen, schrijven, voelen, ervaren, ruiken.

Leren en doorgronden gebeurt met alle zintuigen: luisteren, gesprekken voeren, lezen, schrijven, voelen, ervaren, ruiken.

“Ik hou van eigenwijze leerkrachten”, hoor ik haar zeggen. “Want die weten waar ze mee bezig zijn en maken op basis daarvan keuzes voor hun groep en individuele leerlingen.” De GRRIM-methodiek komt voorbij en ik zie veel herkenning en betrokkenheid bij het team.

Tijd om het gesprek aan te gaan met de werkgroep thematisch onderwijs, bestaande uit Natalie Bergsma (leerkracht groep 8 en bovenbouwcoördinator), directeur Ellen van Bindsbergen en ib'er Jolijn Esendam.

Een deel van het team van Los Hoes op de NOT

Waarom koos Los Hoes voor de Leskracht-werkwijze, wat maakt deze aanpak zo aantrekkelijk en waarom starten ze nu ook met Leskracht Taal & Lezen?

“Ik heb altijd in achterstandswijken gewerkt en dit was mijn eerste ‘witte’ school”, opent Ellen het gesprek. “Dat verklaart denk ik waarom ik erg geloof in een geïntegreerd aanbod met thematisch werken en veel herhaling. Ik was daarom blij dat we nu ook Taal & Lezen aan deze wijze van werken kunnen toevoegen. En het feit dat burgerschap, techniek en onderzoekend leren ook goed in het aanbod verwerkt zijn, vonden we ook aantrekkelijk.”

Jolijn vult aan: “Deze werkwijze is in de basis heel goed doordacht. Ik denk dat de Leskracht-werkwijze daarnaast het team een bepaalde vrijheid biedt om, met hun bevoegdheid, echt eigen keuzes te maken.”

Ellen: “Ik moet er wel bij zeggen dat het team dit ook kan! Dit kun je niet met elk schoolteam, is mijn mening. Gelukkig hadden we met Natalie een kartrekker en van de mensen van Leskracht goede ondersteuning.”

“We zien gewoon een hele mooie ontwikkeling bij de kinderen en daar gaat het uiteindelijk om als je het hebt over betrokkenheid of inzet. Ze worden productiever, er is meer eigenaarschap, ze worden nieuwsgieriger, de wijze van presenteren wordt steeds creatiever. Het vroeg om inzet, enthousiasme, een kritische houding en samenwerken bij de collega's, maar ook om verandering bij de kinderen. Dat hele proces van verandering is vrij snel gegaan.”

Wat maakt het werken met de procesgerichte didactiek van Leskracht dan zo anders dan het werken met een meer klassieke methode?

“Ik denk dat het echt van de kinderen wordt”, antwoordt Jolijn. “De basis is leerkrachtgebonden. Maar met de mind-maps en het onderzoekend leren bouw je de leerstof met de kinderen op, waardoor het veel meer ‘van de kinderen’ wordt en bij hun eigen interesses past. Kinderen kunnen eigen keuzes maken.”

De kinderen worden productiever, er is meer eigenaarschap, ze worden nieuwsgieriger, de wijze van presenteren wordt steeds creatiever.

Ellen vult aan: “En je wordt zelf ook gestimuleerd om buiten de lijntjes te kleuren. De klassieke methode geeft daartoe veel minder ruimte, want schrijft meer voor. Leskracht nodigt leerkrachten actief uit om breder te denken. En dat veranderproces zagen we de afgelopen twee jaren ook: creatiever, inventiever en met een flexibeler houding: want je weet niet wat kinderen inbrengen. Dat vinden we inmiddels waardevol, in plaats van spannend.”

Wat zie je terug in de klassen, qua sfeer en betrokkenheid? Zie je verandering ten opzichte van drie, vier jaar geleden?

Ellen: "Als ik alleen al kijk naar de sfeer in de groepen nu, dan valt me vooral de 'rust' op. In mijn beleving heeft dat er vooral mee te maken dat kinderen actiever betrokken zijn bij hun ontwikkeling en eigen keuzes hebben. Als het onderwijsaanbod niet goed is, dan zie je onrust, irritatie en frustratie."

Wat zie je bij je leerkrachten en wat moet een team hebben?

Ellen, met een lichte verheffing in haar stem: "Ik moet ze om 5 uur naar huis sturen. Het is ook mijn taak om ze gezond te houden! Ze zijn zo enthousiast, niets is te veel, ze bruisen van de ideeën. Ze weten van elkaars kwaliteiten gebruik te maken en accepteren dat iemand ergens minder goed in is."

Handig, zo'n kartrekker thematisch onderwijs!

PO Management sprak ook met Natalie Bergsma, leerkracht groep 8 en bovenbouwcoördinator. Zij is de drijvende kracht achter het thematisch werken op Los Hoes en de vaste contactpersoon van Leskracht. Ze waardeert het dat de Leskracht-werkwijze meer is dan 'een methode'. Ze ziet ook dat de methodiek alle zintuigen van kinderen stimuleert: het gaat niet alleen om schrijven, lezen en werkbladen invullen, maar het leidt ook tot veel praktische ervaringen.

Ze legt uit dat ze voor Leskracht kozen omdat deze methodiek écht onderzoekend en ontwerpend leren biedt, in tegenstelling tot andere methoden die dat slechts beweren. Natalie benadrukt het enthousiasme dat dit oproept bij zowel haar collega's als bij de leerlingen, en hoe onderwerpen overal op school tot leven komen en zelfs thuis de gesprekken tussen kinderen onderling en met hun ouders beïnvloeden.

Los Hoes werkt zeven à acht weken met een Leskracht-thema, van de ene vakantie tot de volgende. De thema's worden in alle bouwen gevolgd, wat zorgt voor continuïteit en zichtbaarheid van de thema's, ook in het schoolgebouw. Natalie ziet dat het thematisch werken verbindingen legt tussen leerlingen van verschillende leeftijden. Ook ouders worden geïnformeerd en zijn op deze wijze betrokken.

Het gesprek ging ook over de integratie van de module Leskracht Taal & Lezen, waardoor er thematisch 'dieper' geleerd kan worden door taalonderwijs te koppelen aan burgerschap en wereldoriëntatie. Natalie geeft aan dat sinds de invoering van Leskracht de resultaten van het leesbegrip zichtbaar zijn verbeterd en verwacht dat het taalniveau ook zal stijgen door de integratie met Leskracht Wereldoriëntatie.

Dit jaar starten ze met de invoering van Meloo, het kindvolgsysteem van Leskracht, dat meerdere apps moet gaan vervangen. Eerst voor groep 1-2 en de komende jaren ook voor de groepen 3-8. Verder is het team van plan om bij het lezen in groep 3 veel meer gebruik te maken van thematische rijke teksten en minder in te zetten op de 'klassieke' leesaanpak.

Op de vraag of ze denkt dat kinderen meer zijn gaan lezen omdat ze meer kunnen lezen binnen een thema, antwoordt ze dat kinderen naast de vaste leestijd de hele dag door lezen, terwijl ze het niet doorhebben. Kinderen die minder gemotiveerd waren voor lezen, maken vanzelf meer leeskilometers.

En ook Natalie beoordeelt de begeleiding van Leskracht positief: "Fantastisch. Ze zijn enorm betrokken, denken met je mee, geen vraag is te gek. We hebben WhatsApp-groepen met ze en krijgen vaak binnen een half uur antwoord. Ze checken hoe het gaat op school, zijn heel kundig en enthousiast, waardoor wij ook weer enthousiast worden."

“Wat een team moet hebben? De wil om zelf te leren. Wat is goed onderwijs? Wat wil jij een kind leren bij die rekenles of spellingles? Moet je alles aanbieden? We hebben het over onderwijs en niet over de randzaken. Leerkrachten zijn hier tussen half 3 en half 4 ook niet bereikbaar, want dat uur is voor de lesvoorbereiding. Ouders weten dat.”

Onderwerpen komen overal op school tot leven en beïnvloeden zelfs thuis de gesprekken tussen kinderen onderling en met hun ouders.

Jolijn vult aan: “Je doet het echt samen. Je bereidt het thema samen voor, je hebt de kinderen met bouwcollega’s samen in een thema. Ik denk dat die wijze van werken op Los Hoes ook heel sterk staat.”

Tot slot, Ellen, hoe belangrijk was de ondersteuning van team Leskracht bij het in gebruik nemen van de Leskracht-werkwijze?

“Heel belangrijk. Er is zeker die eerste tijd veel contact geweest. We konden bellen, appen en kregen vaak meteen antwoord. We startten met een proefthema en werkten direct goed samen. Zo krijg je vertrouwen in hun aanpak. Dat vind ik ook echt de kracht van de mensen van Leskracht. We hoeven nooit lang te wachten op antwoord of hulp.”

Meer informatie over Bs Loes Hoes en over de Leskracht-werkwijze voor leren met thema's vind je hier:

www.bs-loshoes.nl

www.leskracht.nl